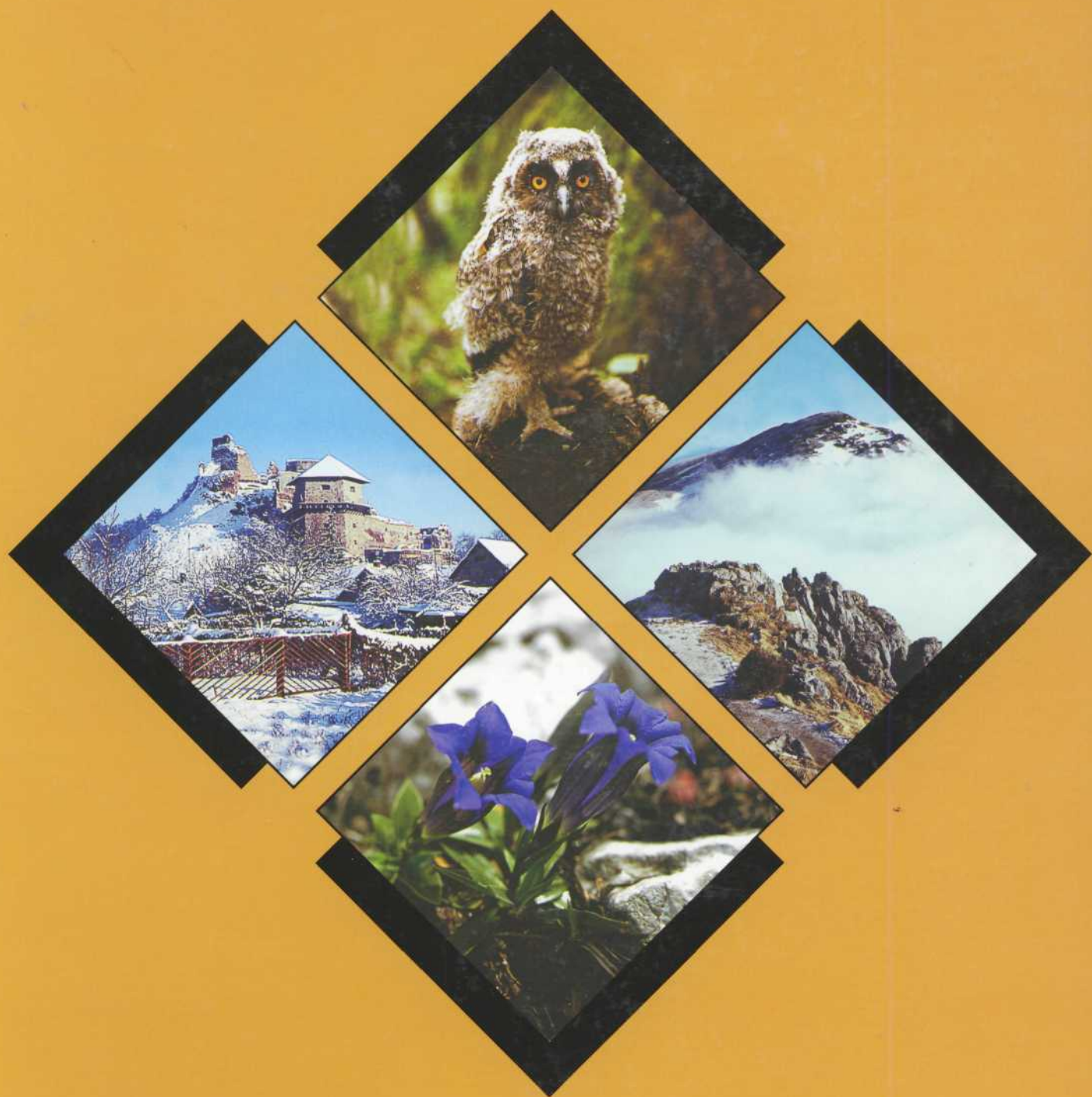

**MINISTERSTVO ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY**

**SPRÁVA O STAVE
ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY
V ROKU 1995**

MINISTERSTVO ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

**SPRÁVA O STAVE
ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY
V ROKU 1995**

SLOVENSKÁ AGENTÚRA
ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA

◆ RASTLINSTVO

V roku 1995 bol zaznamenaný pokrok v poznaní stavu ohrozenosti voľne rastúcich rastlín Slovenska. Prispel k tomu vypracovaný prehľad taxónov flóry **"Stav biologickej diverzity v Slovenskej republike"**. K najdokonalejšie prepracovaným skupinám patria vyššie rastliny a papraďorasty. Po prvýkrát boli vypracované prehľadné zoznamy machorástov, lišajníkov, rias a siníc.

Tabuľka č.II.29 Stav poznania ohrozenosti rastlinných taxónov v roku 1995

Druh	Celkový počet taxónov		Ohrozené kategórie IUCN						
	Svet	Slovensko	Ex	E	Vm	V	R	I	Ed
Sinice a riasy	50 000	3 450							
Nižšie huby	80 000	15-20 000							
Vyššie huby	20 000	5 - 6 000							
Lišajníky	20 000	1 493	112	124	0	233	100	14	
Machorasty	20 000	877	30	21	0	43	189	183	
Vyššie rastliny		3 124	39	173	231	263	297	170	127

Zdroj: MŽP SR, SAŽP

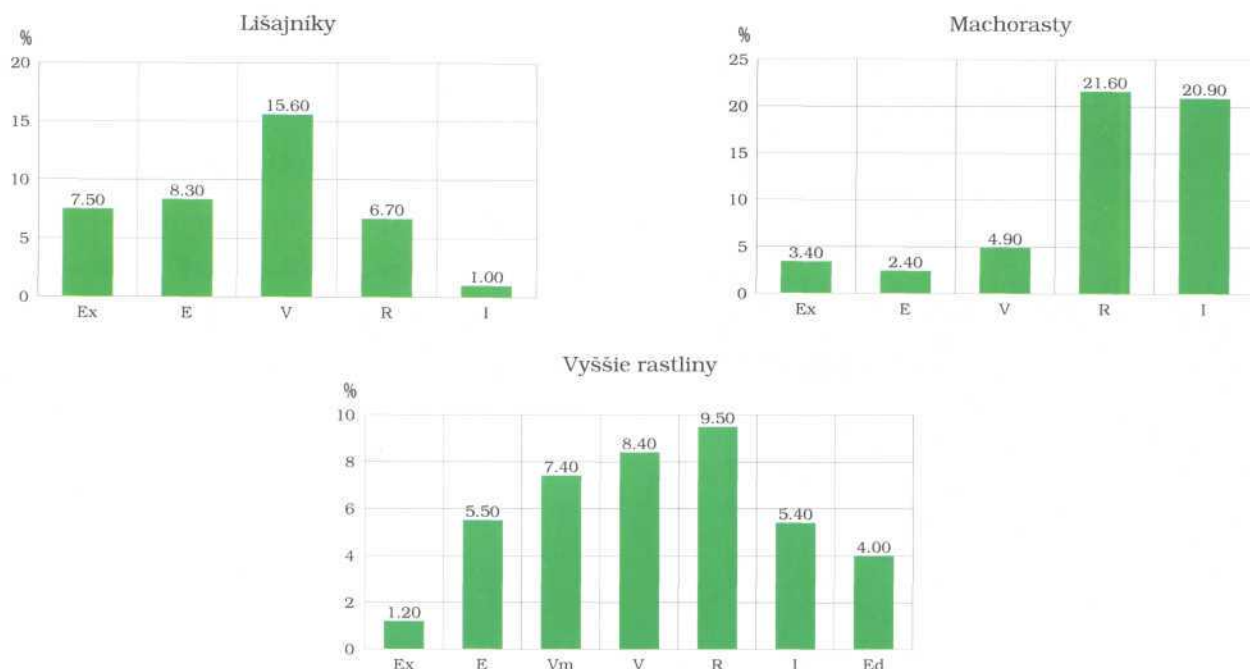
Dôležitým zdrojom informácií o ohrozenosti flóry sú lokálne **červené** zoznamy. V roku 1995 boli vypracované nasledovné prehľady:

- Červená listina endemických, chránených a ohrozených taxónov flóry TANAP-u
- Osobitná kategória fytotaxónov podľa stupňa ich ohrozenosti pre územie Národného parku Malá Fatra
- Prehľad taxónov flóry Slovenského Krasu zaradených do Červenej knihy
- Červený zoznam flóry a fauny NPR Šúr.

Počet **štátom chránených druhov** ostal od roku 1958 nezmenený. Celkove sa právna ochrana vzťahuje na 120 taxónov na úrovni druhu a poddruhu, 1 čeľaď a 4 rody (spolu 252 taxónov vyšších rastlín).

V roku 1995 boli vypracované **programy záchrany** pre nasledovné druhy ohrozených rastlín: bocianik Neilreichov (*Erodium neilreichii*), hrachor trávolistý Futákov (*Lathyrus nissolia* subsp. *futakii*), škripec nízky (*Schoenoplectus supinus*) a veronika drobnolistá (*Veronica scardica*). Tým sa celkový počet programov záchrany zvýšil na 51.

Graf č.II. 18 Podiel ohrozených taxónov Slovenska v rámci kategórií IUCN

Zdroj: MŽP SR, SAŽP

Vysvetlivky: **Ex** - vyhynuté
E - kriticky ohrozené
Vm - veľmi zraniteľné
Ed - endemity
V - zraniteľné
R - vzácne
I - ohrozené druhy, zatiaľ bližšie nezaradené

Tabuľka č.II.30 Prehľad vypracovávaní programov záchrany

Rok	Počet druhov	Počet aktualizovaných	Rok	Počet druhov	Počet aktualizovaných
1983	4	-	1990	3	-
1984	6	-	1991	7	16
1985	6	-	1992	4	-
1986	3	-	1993	7	20
1987	3	-	1994	1	-
1988	4	-	1995	4	-
1989	3	18			

Zdroj: MŽP SR, SAŽP

Výskum rastlinných spoločenstiev na Slovensku dosiahol európsky porovnateľnú úroveň. V roku 1995 vyšiel prvý zväzok **prehľadu rastlinných spoločenstiev Slovenska** pod názvom "Pionierska vegetácia"¹¹.

V roku 1995 boli vykonané **transfery a reintrodukcie** len v NP Slovenský raj (5 jedincov *Corydalis gebleri* a 280 jedincov *Primula farinosa*) a v TANAP-e (*Ranunculus reptans*). SAŽP Banská Bystrica vykonala významné opatrenia pre **záchranu tisú** (*Taxus baccata*), ktorý má na Slovensku lokality s najväčšou koncentráciou v Európe. Celkove okolo 4 000 jedincov tisú na 10 lokalitách bolo obalených sieťovinou z PVC proti ohryzu vysokou zverou.

◆ ŽIVOČÍŠTVO

V roku 1995 bol zaznamenaný pokrok taktiež v poznaní **stavu ohrozenosti živočíšstva**. Prispela k tomu novelizácia sozologického zoznamu fauny Slovenska v rámci štúdie "**Stav biologickej diverzity v Slovenskej republike**" (Jedlička, L., 1995 (Ed)).

Tabuľka č.II.31 Stupeň ohrozenosti skupín živočíchov v roku 1995

Vyššie taxóny	Počet taxónov		Ohrozené kategórie IUCN					
	Svet	SR	Ex	E	V	R	I	K
Mäkkýše	128 000	259	3	26	10	14	7	3
Pavúky	30 000	916	11	88	137	157	18	3
Efeméry	2 000	112	0	8	18	18	0	0
Vážky	5 667	69	8	10	7	6	16	0
Rovnokrídlovce	15 000	122	0	6	3	11	22	14
Bzdochy	30 000	787	0	3	21	105	0	0
Chrobáky	350 000	6 498	60	116	420	887	5	16
Blanokrídlovce	250 000	4 300	0	6	8	126	43	15
Motýle	100 000	3 519	0	58	512	185	123	169
Dvojkrídlovce	150 000	4 635	0	0	35	8	3	1
Ryby	34 600	78	10	10	10	0	11	4
Obojživelníky	1 900	21	0	7	11	3	0	0
Plazy	5 500	20	0	4	7	9	0	0
Vtáky	9 708	352	2	26	26	37	23	0
Cicavce	4 170	85	2	14	19	5	17	0

Zdroj: MŽP SR

Vysvetlivky: Ex - vyhynuté
 E - kriticky ohrozené
 V - ohrozené
 K - nedostatočne známe

R - vzácne
 I - ohrozené druhy, zatiaľ bližšie nezaradené

Pokračovalo sa v sledovaní stavu voľne žijúcej zveri ako aj koordinácii lovu vybraných druhov v poľovných revíroch a výlovu rýb v rybárskych revíroch.

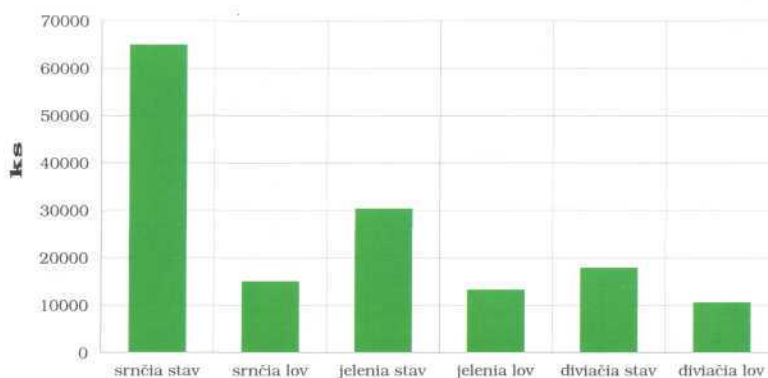
Pod **výlovom rýb** na hospodárske a športové účely sa rozumie výlov trhových rýb určených na konzum, na účely zarybnenia výlov násadových (v ks) a trhových rýb (v hmotnosti) na zarybnenie cudzích (nie vlastných) revírov.

Tabuľka č.II.32 Stav vybraných druhov živočíchov v SR (ks)

Druh	1995
Jelenia	30 274
Srnčia	64 856
Diviačia	17 896
Zajačia	183 946
Bažantia	142 339
Jarabice	35 137
Vlky	1 250
Medvede	1 269
Vydry	325

Zdroj: LVÚ

Graf č.II.19 Stav a lov jelenej, srnčej a diviačej zveri v SR

Zdroj: LVTJ

Tabuľka č.II.33 Výlov rýb v SR v roku 1995 (t)

	Na hospodárske účely	Na športové účely	Na účely zarybnenia revírov	Spolu
Kapor	200	1 082	49	1 331
Pstruh	512	62	3	577
Amur biely	1	23	9	33
Tolstolobik	109	0	4	113
Sumec	1	26	x	27
Štika	2	134	0	136
Zubáč	1	94	x	95
Lipeň	x	25	0	25
Hlavátka	x	1	x	1
Ostatné druhy	43	523	x	566
Spolu	869	1 970	65	2 904

x - údaj sa nevyskytol, 0 - údaj je > 0 ale < 500 kg

Zdroj: SÚ SR

V sieti 14 pohotovostných záchranných zariadení (PZZ) a 3 rehabilitačných staníc (RS) prevádzkovaných štátnou ochranou prírody bolo prijatých celkom 290 zranených, resp. vyčerpaných vtákov, späť do prírody bolo vypustených 172 jedincov (59,5 %).

Bolo zabezpečované stráženie hniezd dravcov pre 4 najvýznamnejšie druhy a to orol skalný, orol kráľovský, sokol rároh a sokol sťahovavý spolu v 29 hniezdach. Z nich bolo vyvedených 36 mláďat, čo predstavuje priemer 1,24 vyvedeného mláďaťa na hniezdo. Najvyššia úspešnosť bola u orla kráľovského - 1,3 mláďaťa na strážené hniezdo.

V odchovoch prevádzkovaných v spolupráci s organizáciami ochrany prírody boli umiestnené 4 **druhy chránených a ohrozených živočíchov**: sokol rároh, sokol sťahovavý, drop veľký a korytnačka močiarna. Odchované jedince boli vypustené do prírody na posilnenie prírodných populácií.

Z hľadiska záchrany živočíchov „*in situ*“ boli organizáciami ochrany prírody organizované transfery 618 jedincov, v rámci programov reintrodukcie a reštitúcie bolo umiestnených ďalších 346 jedincov chránených a ohrozených druhov živočíchov do vhodných biotopov vo voľnej prírode.

Tabuľka č.II.34 Počet rehabilitovaných a do prírody vypustených živočíchov

PZZ	NP		CHKO		Voľná krajina		Spolu	
	Počet rehabilitovaných	Počet vypustených	Počet rehabilitovaných	Počet vypustených	Počet rehabilitovaných	Počet vypustených	Počet rehabilitovaných	Počet vypustených
Vtáky	2	1	29	18	32	12	63	31
Dravce								
Sovy	1	0	5	4	6	3	12	7
Iné	2	2	6	6	16	3	24	11
Cicavce	1	0	0	0	0	0	1	0
Spolu	6	3	40	28	54	18	100	49

RS	NP		CHKO		Voľná krajina		Spolu	
	Počet rehabilitovaných	Počet vypustených	Počet rehabilitovaných	Počet vypustených	Počet rehabilitovaných	Počet vypustených	Počet rehabilitovaných	Počet vypustených
Vtáky			27	8	88	68	115	76
Dravce			9	7	18	22	27	19
Sovy			1	0	47	28	48	28
Iné								
Spolu	0	0	37	15	153	108	190	123

Zdroj: MŽP SR, SAŽP

Tabuľka č.II.35 Transfery, reintrodukcie a reštitúcie

Druh	NP		CHKO		Voľná krajina		Spolu	
	Index zásahu	Počet jedincov	Index zásahu	Počet jedincov	Index zásahu	Počet jedincov	Index zásahu	Počet jedincov
Rak riečny			A	500			A	500
Jasoň červenooký	C						C	
Mlok obyčajný			B	30			B	30
Ropucha obyčajná			A	100			A	100
Skokan			A				A	
Korytnačka močiarna			C	43			C	43
Labuň veľká					C	7	C	7
Bocian biely					C	2	C	2
Orol skalný	A	1					A	1
Sokol rároh					B	8	B	8
Sokol myšiar					C	2	C	2
Sova obyčajná					C	4	C	4
Hraboš severský					B	150	B	150
Syseľ					A	17	A	17
Spolu	A	1	A	600	A	17	A	618
			B	30	B	158	B	188
			C	43	C	15	C	58

Zdroj: MŽP SR, SAŽP

Vysvetlivky:
 A - transfery
 B - reintrodukcie
 C - reštitúcie

